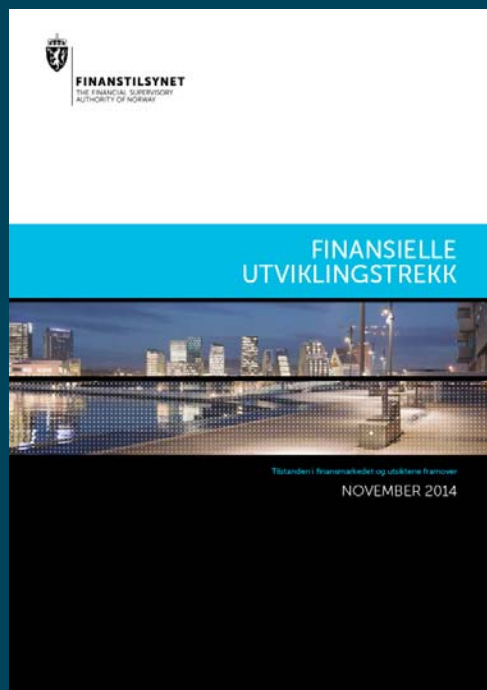

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Pressekonferanse

4. november 2014

Finansielle utviklingstrekk 2014

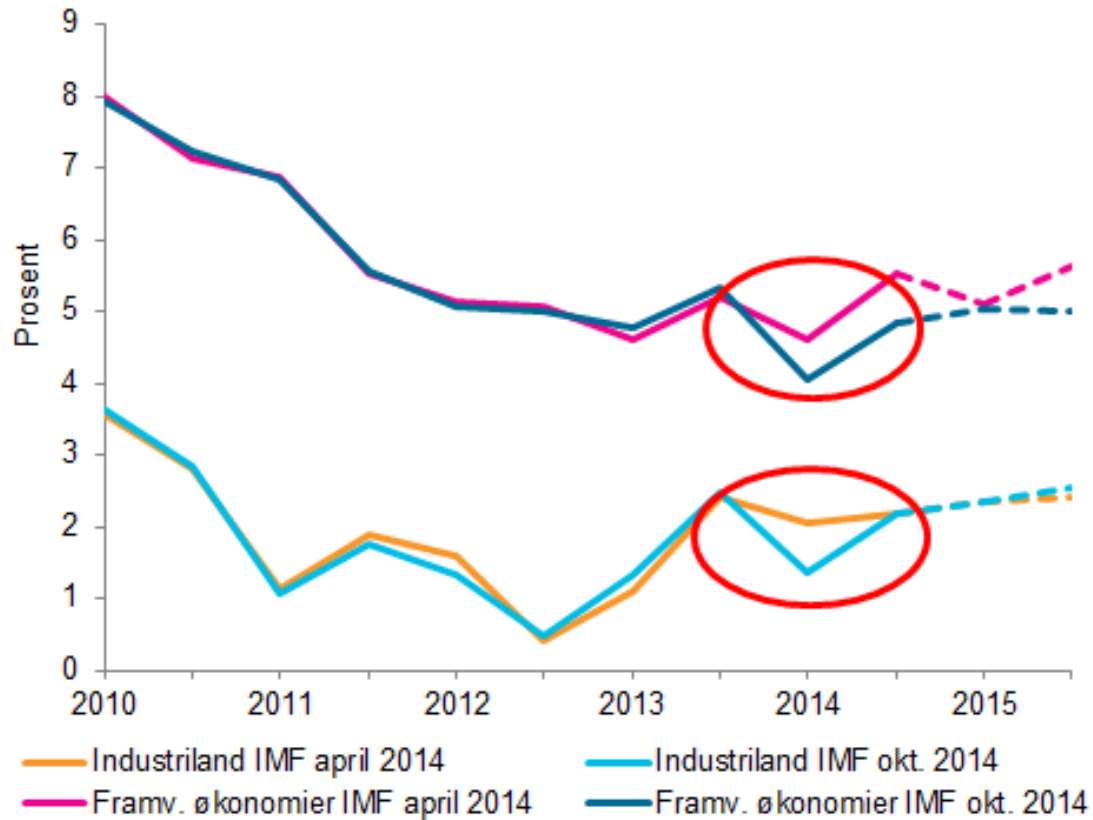
Finanstilsynsdirektør Morten Baltzersen

Fungerende direktør Erik Lind Iversen

Disposisjon

- Økonomisk bakgrunn
- Banker
- Livsforsikring
- Boliglånsundersøkelsen

Internasjonal økonomi

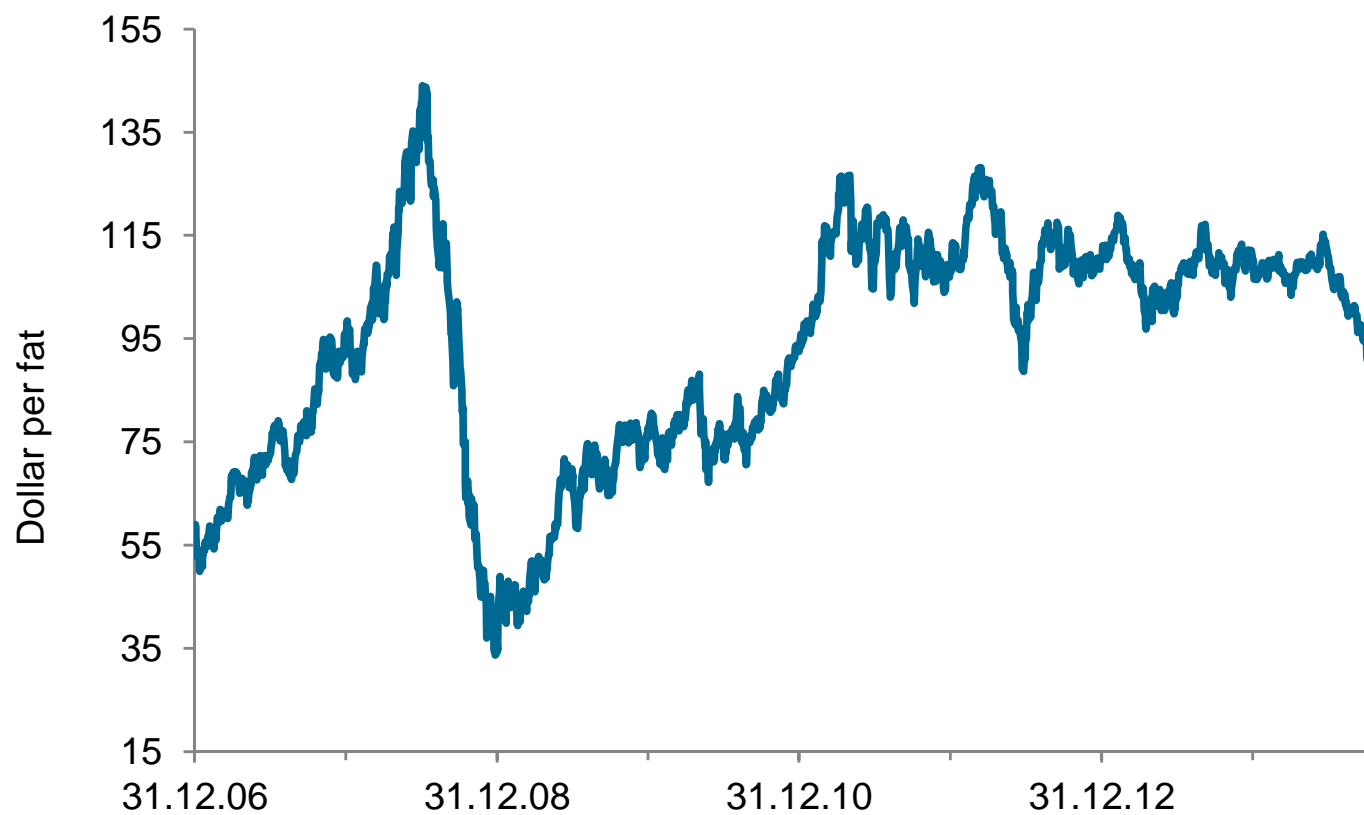

Usikkerhet:

- Euroområdet
- Framvoksende økonomier

Kilde: IMF World Economic Outlook, april 2014 og oktober 2014

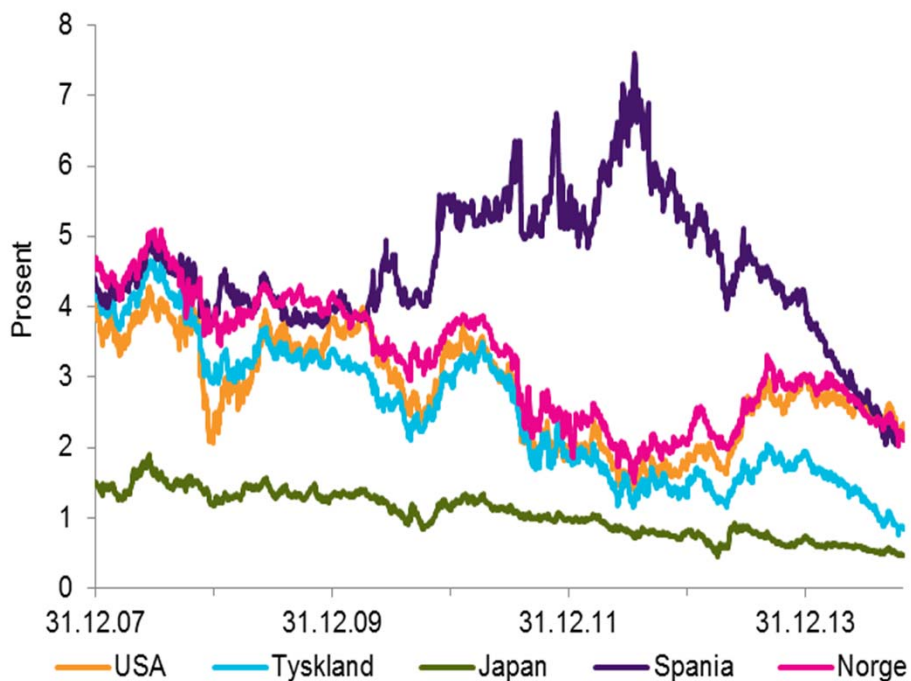
Oljepris

Kilde: Thomson Reuters Datastream

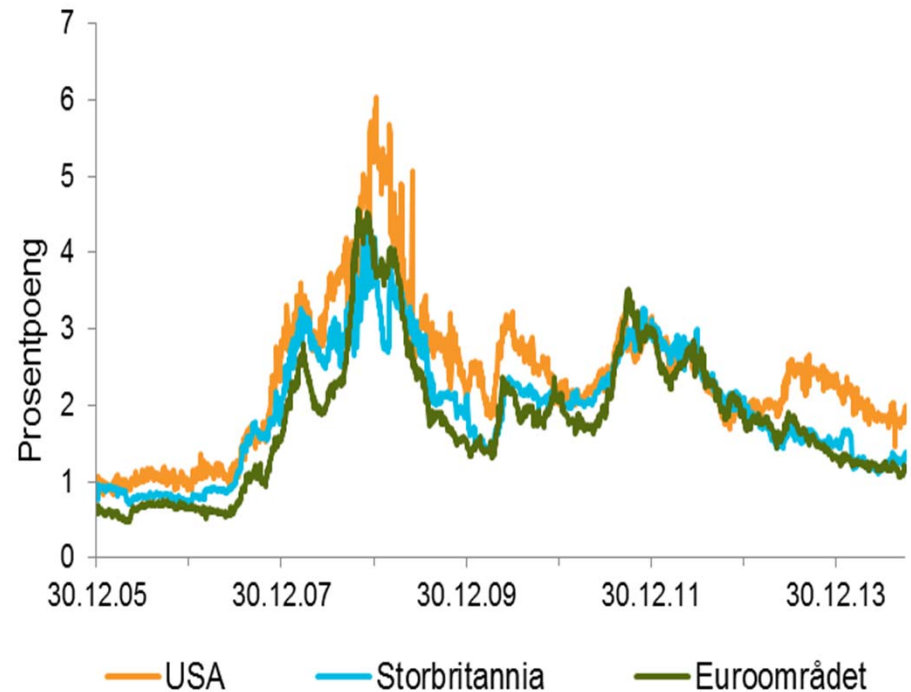
Lavere renter og risikopremier

Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Thomson Reuters Datastream

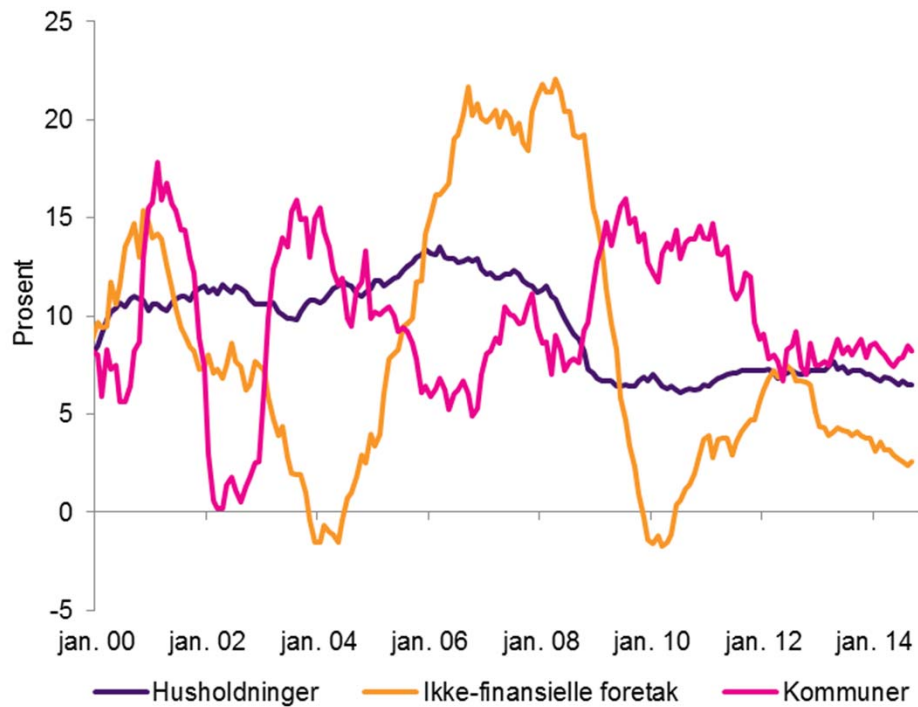
Risikopremier 5-årige obligasjoner

Kilde: Thomson Reuters Datastream

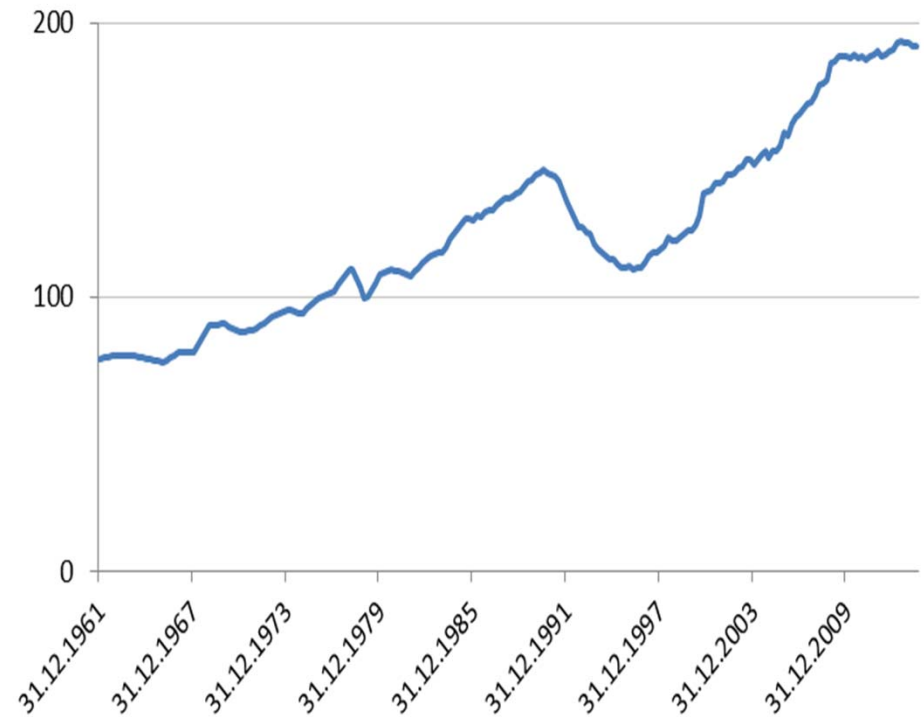
Kredittvekst

Kreditt

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kreditt over BNP

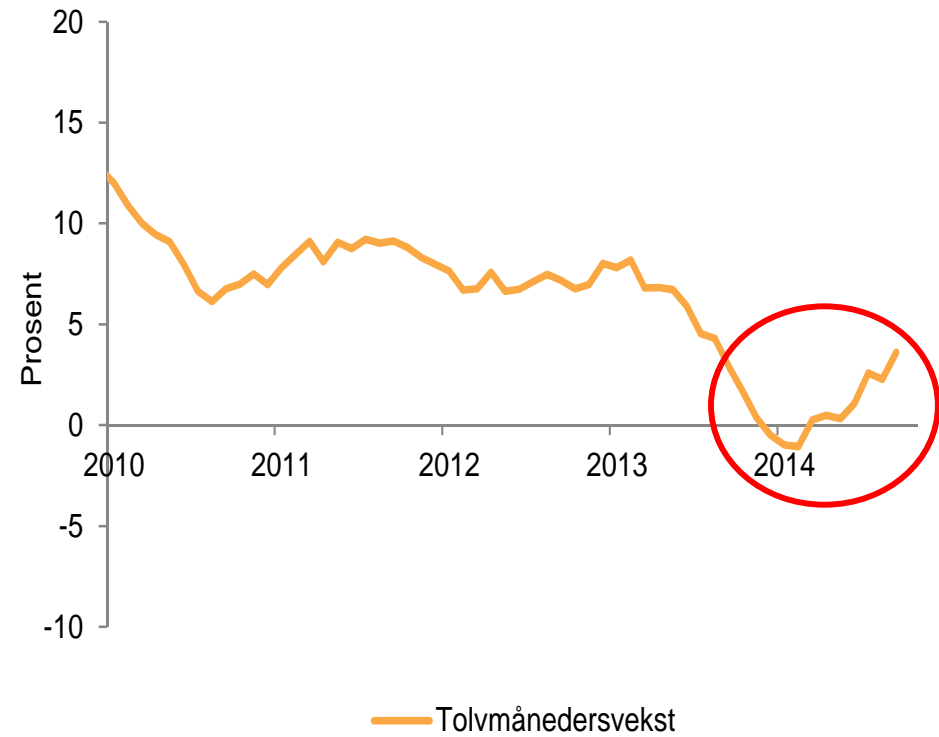
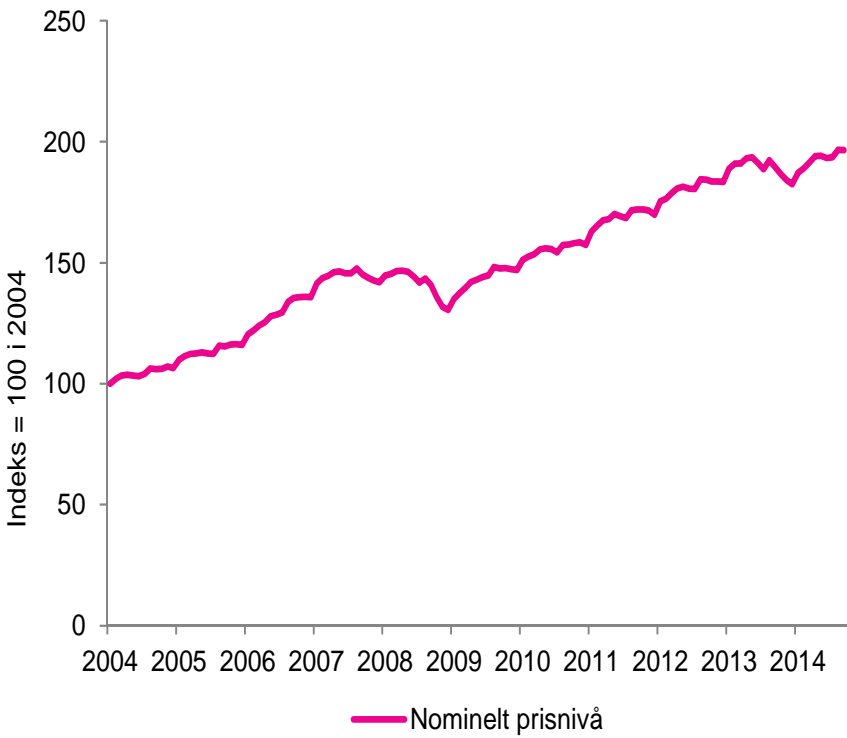

Kilder: Norges Bank og Finanstilsynet

Boligmarkedet

Prisnivå

Prisvekst

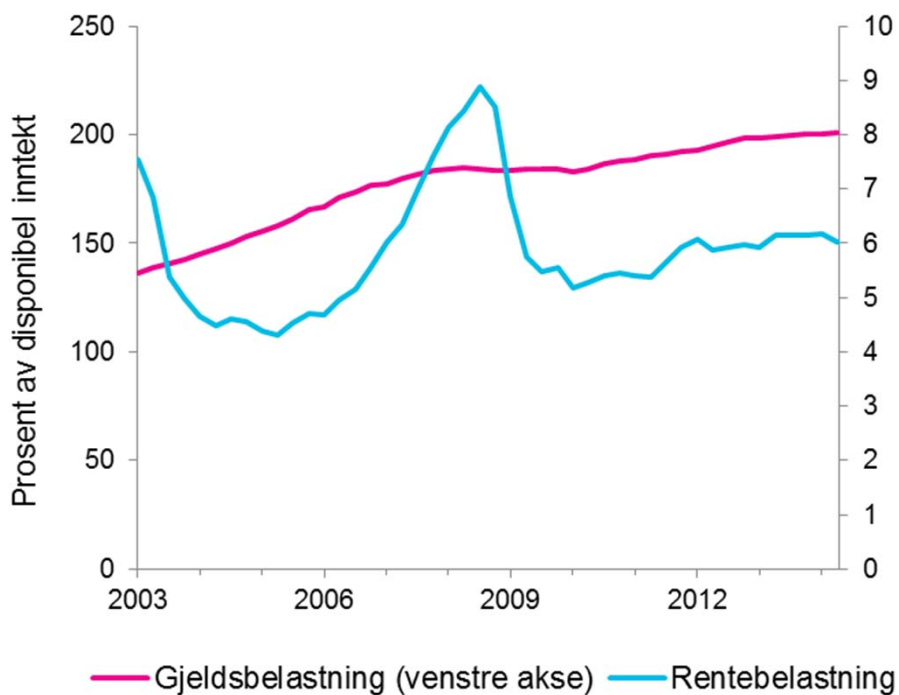

Kilder: Eiendom Norge, Finn.no og Eiendomsverdi

Kilder: Eiendom Norge, Finn.no og Eiendomsverdi

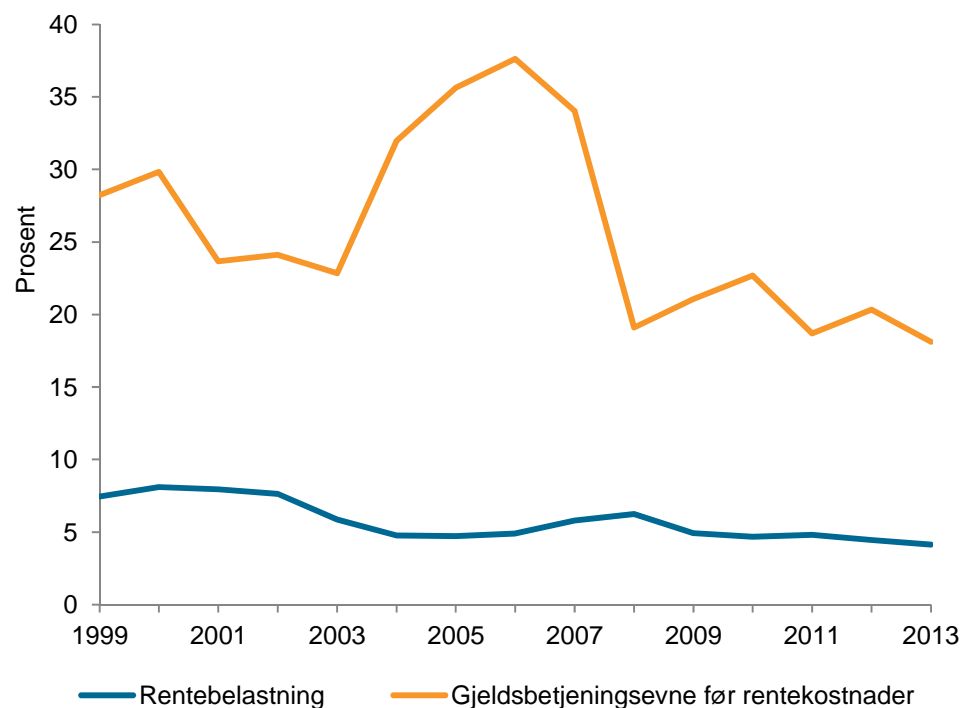
Finansiell utsatthet

Husholdningene

Kilder: Norges Bank og Statistisk sentralbyrå

Foretakene

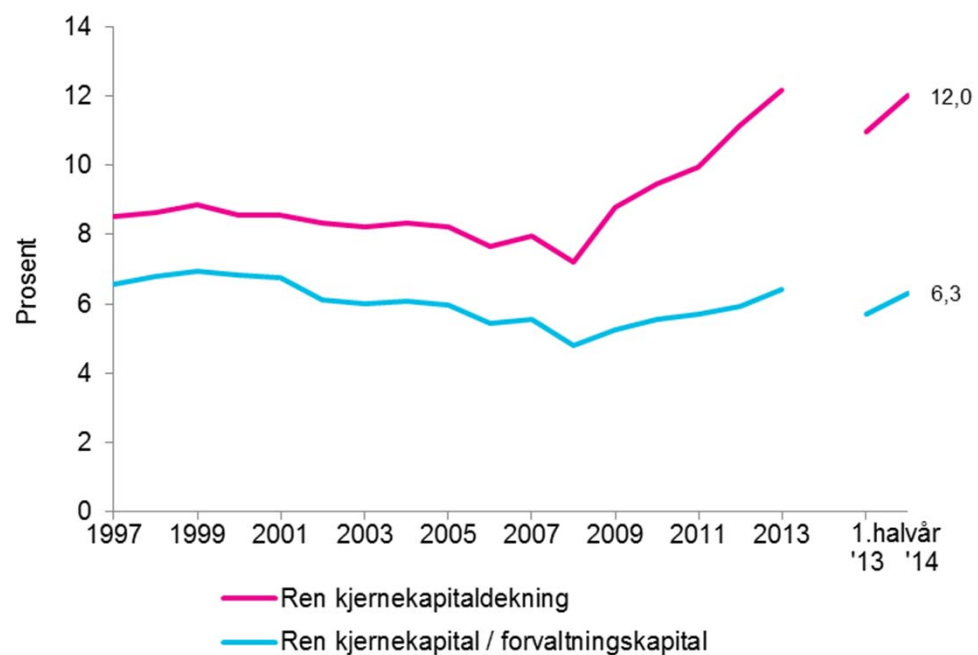

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

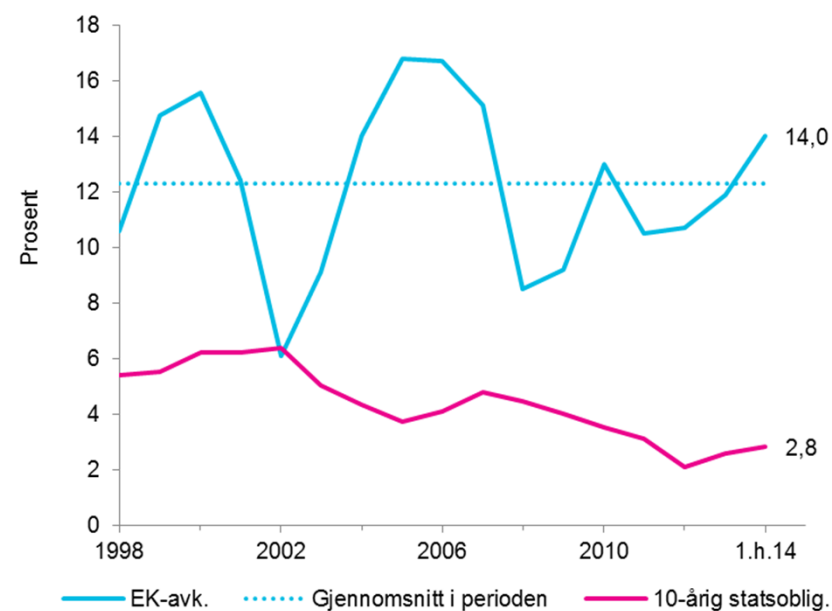
Bankene

Soliditet

Kilde: Finanstilsynet

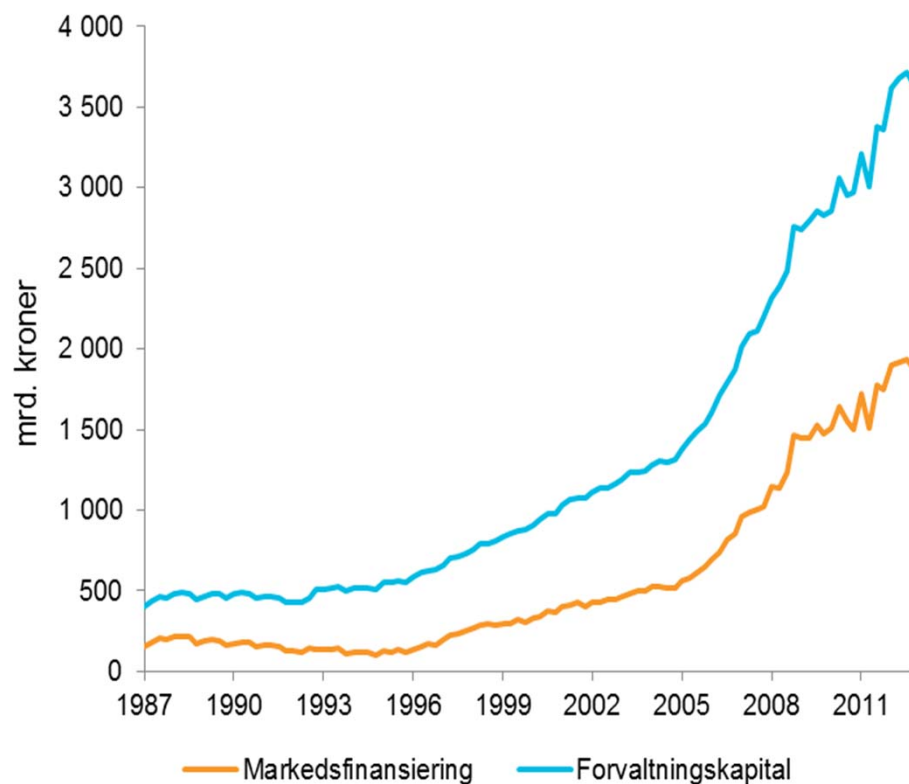
Egenkapitalavkastning

Kilder: Norges Bank og Finanstilsynet

Vekst i forvaltningskapital og markedsfinansiering

FVK og markedsfinansiering

Kilde: Finanstilsynet

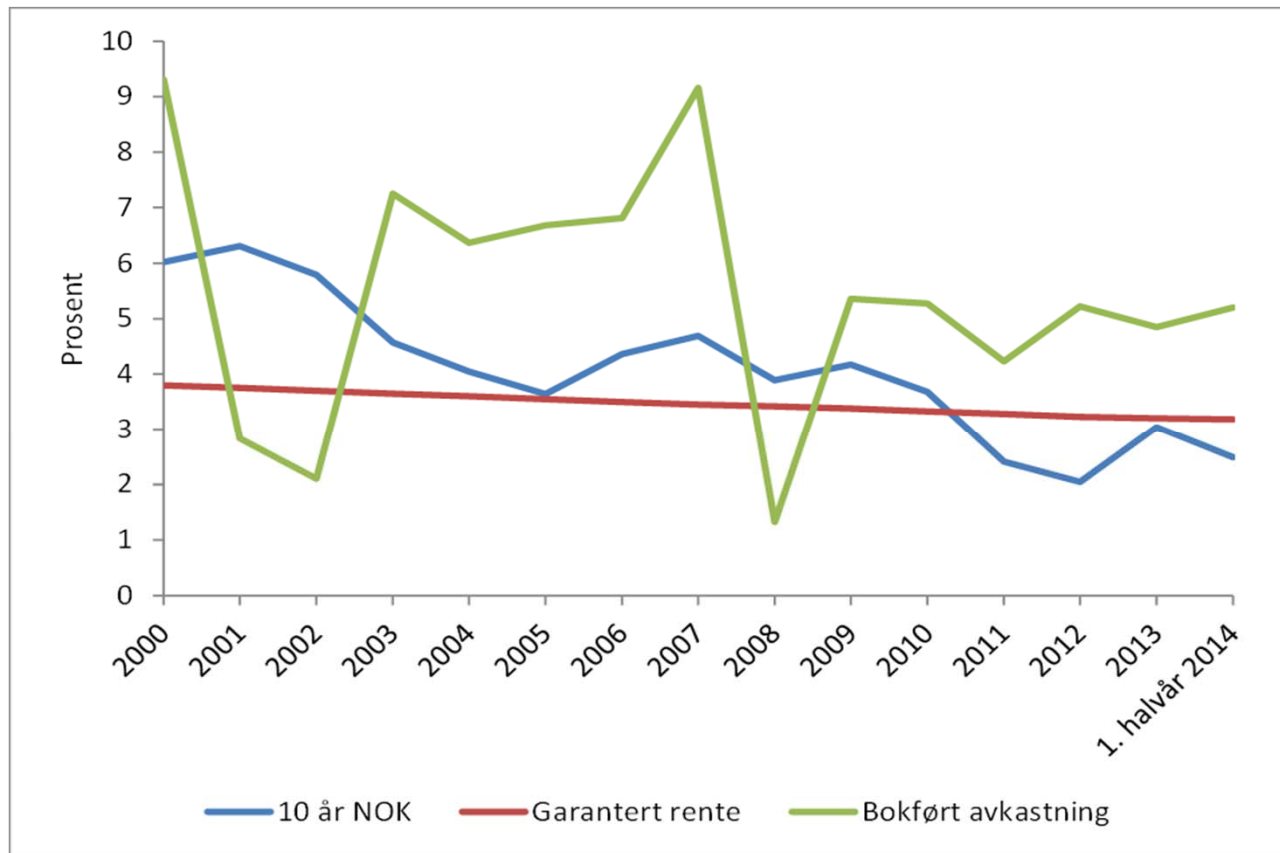
Markedsfinansieringsandel

Kilde: Norges Bank

Livsforsikringssselskapene

Bokført kapitalavkastning, 10 års statsobligasjonsrente og gjennomsnittlig garantert rente

Kilde: Norges Bank

Utfordringer for pensjonsinnretningene

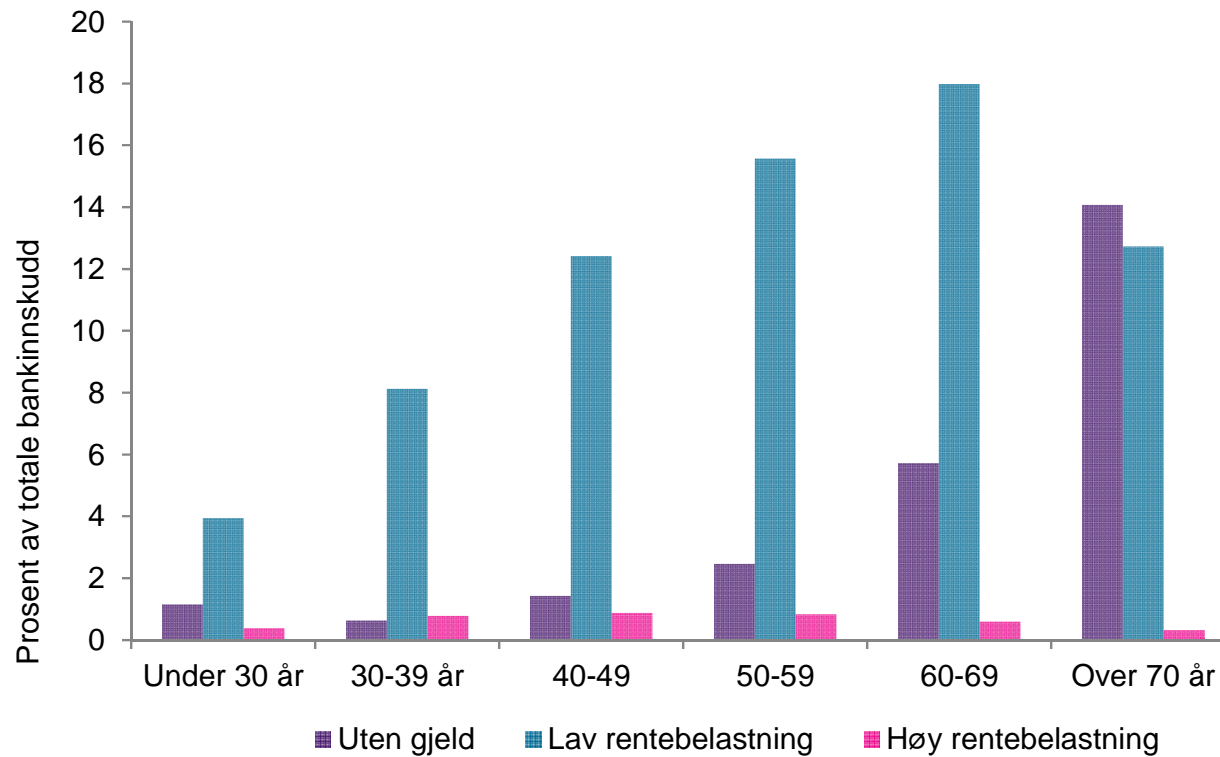
- Stor andel av forsikringsforpliktelsene har en garantert rente – utfordrende i et lavrenteregime
- Økende andel fripoliser særlig krevende for livsforsikringssselskapene
- Nye dødelighetstariffer – behov for økte avsetninger
- Solvens II
  - synliggjør risikoen i selskapene
  - betydelig høyere kapitalkrav
  - Finanstilsynet har foreslått overgangsordninger

Risiko for pensjonskundene

- Overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon
- Åpnet for fripoliser med investeringsvalg
- Avkastningsrisikoen overføres til den enkelte (arbeidstaker) – får større ansvar for egen pensjon
- Strengt krav til livsforsikringssekskapenes informasjon og rådgivning

Husholdningene

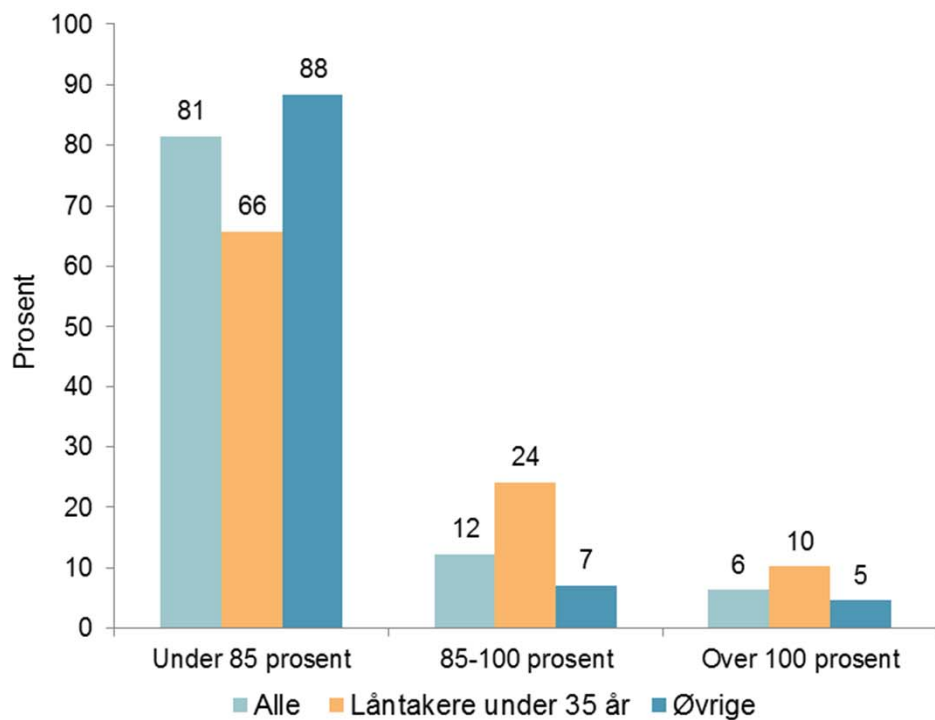
Bankinnskudd fordelt etter alder og rentebelastning i 2012

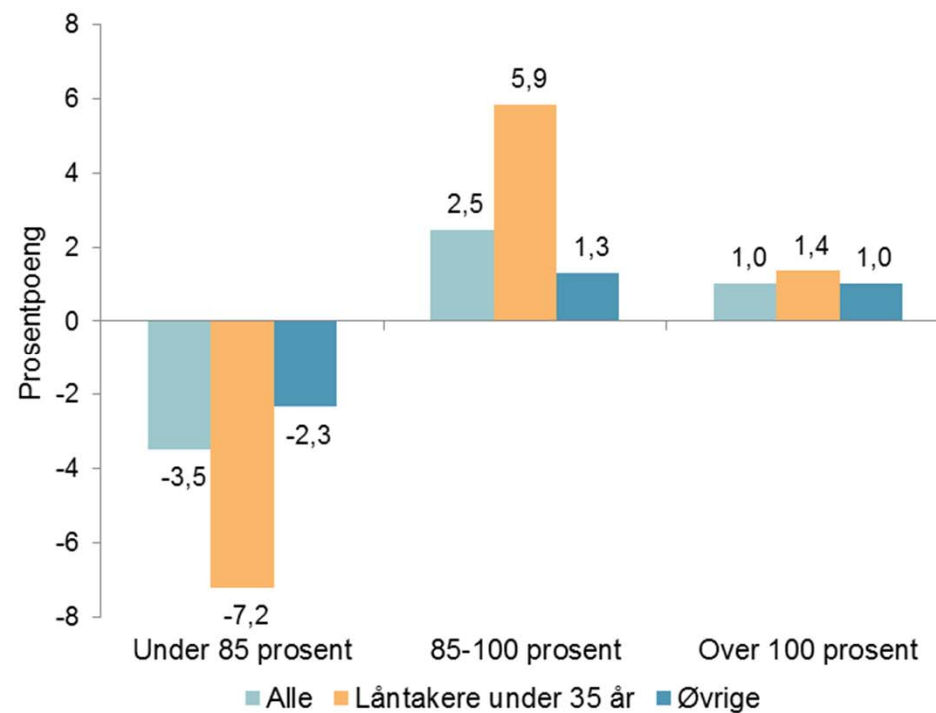
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Boliglånsundersøkelsen

Alle nedbetalingslån

Endring fra året før

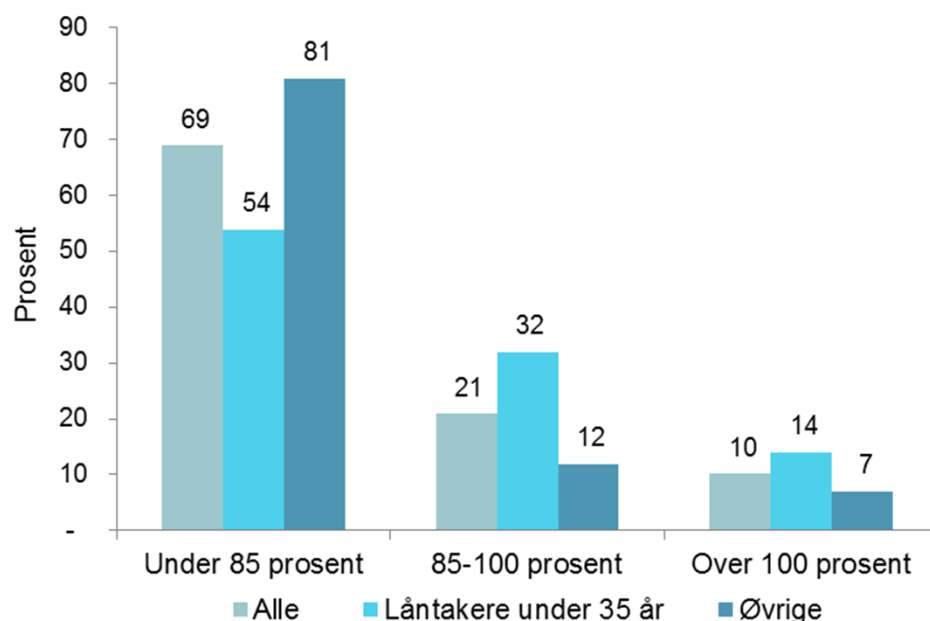

Kilde: Finanstilsynet

Kilde: Finanstilsynet

Boliglånsundersøkelsen

Nedbetalingslån til boligkjøp

Vurdering av gjeldsbetjeningsevne (alle lån)

I 7 prosent av lånesakene med belåningsgrad utover 85 prosent var det beregnet likviditetsunderskudd (3 prosent i 2013):

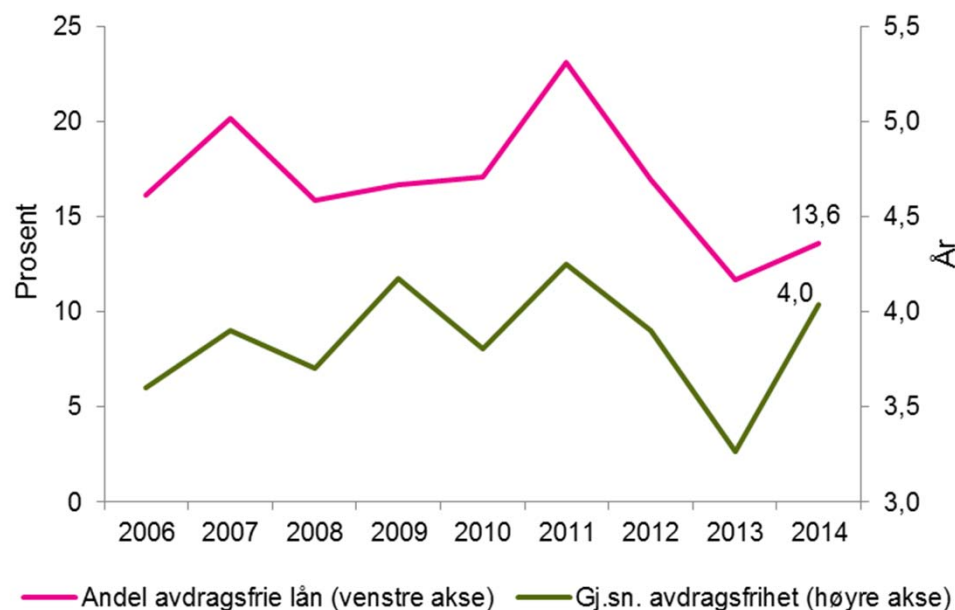
- ✓ For unge låntakere var andelen lån med likviditetsunderskudd høyere, på 8 prosent
- ✓ Av lån til boligkjøp utover 85 prosent hadde 43 prosent tilleggssikkerhet. Blant yngre låntakere hadde 38 prosent tilleggssikkerhet.

Kilde: Finanstilsynet

Boliglånsundersøkelsen

Andel lån med avdragsfrihet og
gjennomsnittlig avdragsfrihet

- ✓ 12 prosent av lån med belåningsgrad over 70 prosent hadde avdragsfrihet
- ✓ Gjennomsnittlig løpetid for lån i undersøkelsen er 23 år
- ✓ Kun 3 prosent av lånene i undersøkelsen har fastrente

Kilde: Finanstilsynet

Oppsummering

- God norsk økonomi gir bankene gode resultater
- Risikofaktorer:
  - verdensøkonomi,
  - oljepris,
  - husholdningsgjeld og boligpriser
- Lav rente:
  - stimulerer etterspørsel etter lån
  - lav avkastning på forsikringsmidler
- Økt egenkapital i bankene nødvendig for å stå godt rustet til å møte dårlige tider

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

